

**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
СВЪТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ
БЪРГАС**

директор тел: 0878 489 155
заместник-директор УД: 0878 489 156
заместник-директор АСД: 0878 489 157
e-mail: kliment_ohridski_bs@abv.bg
www.ohridski-burgas.org

ИНОВАТИВНО УЧИЛИЩЕ

УТВЪРЖДАВАМ :
Женя Железова
ДИРЕКТОР

Програма

за

предоставяне на равни възможности и
приобщаване на децата и учениците от
уязвимите групи

за

2022/2023 учебна година

Приет на заседание на Педагогически съвет
с протокол № 14/ 13.09.2022 г. ,
в изпълнение на чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за
предучилищното и училищното образование.
Съгласуван от Обществения съвет с
Протокол № 8 / 12.09.2022 г. и утвърдена
със заповед на директора № РД-10- 1365/14.09.2022 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ:

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с деца и ученици от ОУ „Св. Климент Охридски“ и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование. Тя е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Конвенция за правата на детето на ООН;
- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Национална стратегия за детето (2008 – 2018 г.);
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020 г.);
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.);
- Закон за защита от дискриминации;
- Закон за закрила на детето;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.
- Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.
- Световната програма на ЮНЕСКО и ООН „Образование за всички“;
- Стратегия на ЕС „Европа 2020“.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива в ОУ „Св. Климент Охридски“, съобразно неговите лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в едно училище са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца-сираци и полусираци, деца-бежнци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ПРОЦЕСА НА ОСИГУРЯВАНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2021/2022 ГОДИНА:

Анализират се силните и слабите страни в работата на педагогическия екип през предходната учебна година. Извеждат се основни проблеми.

Училище Св. „Св. Климент Охридски“ разполага с много добра материална база, която предоставя на своите възпитаници при предварително определен график:

- богата училищна библиотека с кът за игра;
- ресурсен кабинет;
- кабинет на педагогическия съветник с място за работа на логопед;
- компютърни стаи;
- медицински кабинет;
- допълнителен вход за колички;

- училищен стол;
- изграден санитарен възел за деца с увреждания;

През учебната 2021/2022 година комисията и координаторът зам. директор Р. Дюлгерова проследяваше за изпълнението на заложените графици.

Своевременно се идентифицираха ученици, които имат нужда от обща и допълнителна подкрепа и ученици със специални образователни потребности.

С учениците се работи за преодоляване на обучителните им затруднения и за постигане на образователен напредък по съответния учебен предмет. Присъствието на учениците е задължително и се удостоверява в Дневник за консултации.

Класните ръководители уведомяват родителите за задължението им да осигурят присъствието на учениците за провеждане на допълнителното обучение. Родителите са информирани, че при неизпълнение писмено ще бъде уведомена дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на ученика. Родителите на учениците са информирани на срещи с екипите за резултатите на учениците и техния образователен напредък.

Проблем в училище са малкото свободни стаи за провеждане на консултации и индивидуални часове.

Съвместна дейност с Центъра за личностно развитие:

Училището развива интересите и творческото мислене на учениците като предоставя групи по Занимания по интереси в различни области: математика, български език, хореография, техническо чертане, изобразително изкуство, музика, информационни технологии, спорт и др.

В групите на целодневна организация също се работи по предварително изготвен план за занимания по интереси.

Проведени бяха мероприятия и часове свързани с насърчаване на здравословното хранене и четивната техника.

От изготвения доклад в края на учебната 2021-2022 г. става ясно, че задачите, които са заложили в програмата са изпълнени. Работи се за ранно диагностициране на деца със специални образователни потребности и своевременно подпомагане на деца с временни затруднения в дадена област. Сформират се екипи и се изготвят графици за работа със специалисти. Следи се за поведението и дисциплината на учениците, и при необходимост се предприемат мерки за по-добра среда в училище. На всеки един ученик се дава възможност да се изяви в област, в която има висок потенциал и се подпомага, там където изпитва затруднения.

На родителите се предоставя възможност за обучение в работа с платформата Тиймс, като се информират от педагогическия съветник за разглеждането на интересни теми .

Класните ръководители и Директорът на ОУ „Св. Климент Охридски“ възнаграждават най-добрите ученици с грамоти за отличен успех.

III. ОСНОВНИ ЦЕЛИ:

3.1. Изясняване на процеса приобщаване :

Целта на програмата за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи е да се осигурят условия, даващи възможност на всички деца да се обучават заедно в общата класна стая и да участват заедно в извънкласните занимания, независимо от техните способности, увреждания, заболявания, убеждения, етническа принадлежност, майчин език и т.н.

Приобщаването е процес на постоянно търсене на все по-добри начини за осъществяване на образованието, за да се отговори адекватно на разнообразието на

обучаваните. В този план различията се приемат позитивно като стимул за подобряване на образованието на деца и възрастни.

Приобщаването е разкриване и отстраняване на бариерите. То включва събиране и оценка на информацията от различни източници, за да се планира и усъвършенства политиката и практиката на приобщаването. За стимулиране на творческия потенциал и решаване на проблемите се използват различни свидетелства.

Приобщаването е присъствие, участие и успех за всички учащи се. „Присъствието“ е там, където децата получават образование, като постоянно и редовно посещават училището, „участието“ има отношение към качеството и резултатите от посещението на училището.

Приобщаването слага особен акцент на тези групи учащи се, за които съществува риск от изолиране, изключени са от образование или са с недостатъчно добри резултати от обучението.

3.2. Принципи на приобщаването:

Системното и рационално организирано приобщаващо образование се основава на следните принципи:

- подкрепа на самостоятелната активност на детето,
- активно участие в образователния процес,
- вариативност при организацията на обучението и възпитанието,
- партньорски отношения с родителите,
- динамично развитие на образователния модел в училище.

3.3. Цели на програмата:

- Създаване на условия за пълноценна социализация на учениците от уязвими групи;
- Гарантиране на равни права, в т.ч. равен достъп до качествено образование за учениците от уязвими групи;
- Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства;
- Превръщане на различията (културни, религиозни, психологически, физиологически, др.) в източник и фактор за взаимно опознаване и духовно развитие на подрастващите;
- Създаване на атмосфера на взаимно уважение, толерантност и разбирателство и формиране на благоприятен социално-психологически климат в училище, който създава условия за пълноценно личностно развитие и социална включеност на всички ученици;

IV. ЗАДАЧИ:

4.1. Основните задачи са свързани с обезпечаване на необходимите условия и субекти на приобщаващото образование:

1. Културно-образователна среда за приобщаване

Средата е източник за психично развитие за децата. Тя им влияе много по-силно и непосредствено, отколкото на възрастните, и може да изпълни своите функции, ако е достъпна, отговаря на потребностите им, разширява начините за познание на света и личностно развитие.

2. Педагогическите специалисти

В разнообразната палитра от фактори, обезпечавачи образователното приобщаване, съществена роля има и *отношението на педагогическите специалисти* към децата и готовността им чрез комплексни и координирани грижи да им *оказват адекватна подкрепа* за развитие.

3. Технологии за осъществяване на приобщаващото образование

За осъществяване на успешно приобщаващо образование всички педагогически специалисти следва да усвоят и развият нови стратегии и специфични *технологии на педагогическо взаимодействие*.

4. Сътрудничество със семейството и общността

Приобщаващото образование е немислимо без създаването и укрепването на двупосочни устойчиви връзки на образователната институция и семейството на основата на общия интерес за развитието на детето.

V. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ПРОГРАМАТА:

В изпълнение на целите на настоящата програмата, ще бъдат реализирани следните дейности:

5.1. Дейности, насочени пряко към учениците:

- Организиране на спортни, културни и развлекателни събития за учениците, насочени към развитие на чувството им за толерантност, екипен дух, взаимопомощ;
- Подкрепа на разнообразни съвместни изяви на деца от различни етнически общности за съхраняване и развиване на общите и специфичните традиции за града/региона;
- Подпомагане на социално слабите ученици с учебници, учебни помагала и пособия, др.;
- Изграждане и функциониране на информационна система/регистър за проследяване на децата в риск;
- Допълнителна работа с ученици от уязвими групи, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище

5.2. Дейности, насочени към работа с родителите:

- Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо индивидите от уязвими групи;
- Ангажиране на родители на ученици от уязвими групи в училищното настоятелство или родителските съвети;

5.3. Дейности, насочени към педагогическите специалисти:

- Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа с уязвими групи;
- Работа в мултикултурна образователна среда и стимулиране на педагогическите специалисти, прилагащи иновативни подходи за работа с уязвими групи;

VI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Намален дял на преждевременно напусналите образователната система;
- Повишаване посещаемостта на учебните занятия от учениците;
- Повишаване на нивото на познанията и обществената информираност за човешките права сред учениците;
- Подобро разбиране и повишена толерантност към различията сред учениците и техните родители;
- Повишена квалификация и мотивация на педагогическите специалисти за работа с деца от уязвими групи;
- Участие на всички заинтересовани страни – учители, треньори, родители и ученици, в процеса на образователна интеграция на учениците от уязвими групи;
- Повишаване качеството на образование на учениците от уязвими групи и създаване на по-добри условия за тяхната бъдеща реализация;

VII. ПОДДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

7.1 Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ОУ „Св. Климент Охридски“ за координатор е определен заместник-директор по учебната дейност, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование.

Общата подкрепа в ОУ „Св. Климент Охридски“ се осъществява от екип, ръководен от координатора, както и училищен психолог, логопед, педагогически съветник. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик. Тя включва екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти; допълнително обучение по учебни предмети; занимания по интереси; кариерно ориентиране на учениците; библиотечно-информационно обслужване; осигуряване на общезитие; поощряване с морални и материални награди; грижа за здравето, включително чрез събиране на пълна информация от родителя за здравословното състояние на детето и за медицински изследвания и консултации; дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; логопедична работа.

7.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от ОУ „Св. Климент Охридски“. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година;
- деца с хронични заболявания;
- деца в риск;

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха;
- зрителна рехабилитация;
- рехабилитация на комуникативни нарушения;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- специализирани средства;
- ресурсно подпомагане;

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите. Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, ОУ „Св. Климент Охридски“ уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживее на детето с цел да социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика. Изготвя се и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. Индивидуален учебен план се изработва и за ученици с изяви дарби.

VIII. ДЕЙНОСТИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка	Индикатори за успех (отчетни документи)
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	през учебната година	педагогически съветник, логопед		
Екипна работа на учителите от даден клас	през учебната година	класен ръководител, учители	при необходимост	
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до м. X	директор		Заповед на директора за определяне на координатор
Създаване на подходящи условия в училище и достъпна среда за ефективен образователен процес и адекватна подкрепа на всеки ученик	до 15. IX.	заместник-директор, педагогически съветник		Стратегия на училището
Изграждане на педагогическа и специализирана подкрепяща среда за всеки ученик за осигуряване на приобщаващото образование	м. X	педагогически съветник, класни ръководители		
Награждаване на ученици	през учебната година	директор, заместник-директор	при и по определен повод за поощрение	Справка за наградени ученици
Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност	1. XI, 1. IV.	библиотекар	да се направи по повод Деня на книгата	Отчет на училищната библиотека
Представяне на дейности по интереси в училището и създаване на групи по интереси	IX	учители ГЦОУД		Презентиране на изпълнените дейности (снимки, филми, презентации)
Кариерно ориентиране и консултиране в класовете от IV до VII	1. XII, 1. V	педагогически съветник, кариерен консултант		Годишен отчет на пед. съветник – справка.

Оценка на потребности на ученици със СОП	през учебната година	ресурсен учител и екип	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата	Становище на екипа.
Осигуряване на допълнителна подкрепа на учениците със СОП	през учебната година	класни ръководители, учители, логопед, ресурсен учител		
Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	през учебната година	логопед		
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	през учебната година	педагогически съветник/психолог		Справка с дневник на пед. съветник.
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	през учебната година	директор, зам.-директор, учители, педагогически съветник		Годишен отчет на комисията срещу ранното отпадане от системата на обр.
Осигуряване на позитивна среда, преодоляване на проблемното поведение	през учебната година	Координатор Комисия Класни ръководители		Предоставена подкрепа за личностно развитие в съответствие с индивидуалните потребности на всеки ученик
Включване в програми за здравно образование, консултиране с медицинския специалист в училище	през учебната година	Координатор Комисия Класни ръководители	Учебна година	Предоставена подкрепа за личностно развитие в съответствие с индивидуалните потребности на всеки ученик
Създаване на групи по занимания по интереси и популяризирането им	октомври	Координатор Комисия Класни ръководители	Учебна година	Предоставена подкрепа за личностно развитие в

в училище с цел включване на повече ученици в тях.				съответствие с индивидуалните потребности на всеки ученик
Стимулиране участието на деца с изяви дарби в състезания и олимпиади	през учебната година	учители		Доклад на кл. ръководители
Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади	през учебната година	учители		Доклад на кл. ръководители
Съвместни дейности с МКБППМН	през учебната година, по график	УКБППМН, директор, районна администрация		
Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	по график, заложен в план за квалификация	директор, главни учители, председатели на МО		Отчет на квалификационна дейност

IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семејство, детска градина, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

X. ПЕРИОД НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА

Срокът за изпълнение на програмата се определя за периода 2022-2023 година, като при необходимост, следва да се актуализира ежегодно.

Изготвил:

Председател:
Янна Златева